

Række Udtalelser i Pressen Landet over, og nogle af disse giver mig Anledning til nogle Bemærkninger. Der er skrevet, at der skete en Overrumpling, det maa jeg meget bestemt protestere mod. Det, der skete, var, at vort Parti stemte ganske i Overensstemmelse med den Udtalelse og den Vejledning, der er givet af vore Udvalgsmedlemmer i Betænkningen. Der var ikke Tale om nogen som helst Overrumpling. Vi mødte og stemte for det, vi ansaa for det rigtige, idet vi mente, det var uforsvarligt at vedtage et Lovforslag med et saa ensidigt Præg. Ja, man har endogsaa i Pressen fremsat Bebrejdelser overfor Medlemmer af vort Parti, fordi de mødte og stemte. Det er dog ret mærkeligt, at man, fordi man nu er utilfreds med det Resultat, en Sag har faaet, bebrejder Medlemmer af et andet Parti, at de opfylder deres Pligt som Rigsdagsmænd og stemmer efter Overbevisning. Og saa meget mærkeligere er det, at man er kommet til den foreliggende Affattelse af Lovforslaget, som det, vi gjorde os til Talsmand for, jo virkelig havde Tilslutning indenfor Flertallet i Udvalget. De samme Betragtninger, vi har gjort gældende, at Sogneraadene ikke maatte have for stor Indflydelse, at Amdsraadet ikke maatte være afhængigt af Sogneraadene, at disse ikke maatte have Prioritet i Amdsraadet, var man fra andre Sider i Udvalget enig i. Det var fra anden Side under Overvejelse — det findes udtalt i Betænkningen — at fremsætte et Ændringsforslag, der gik ud paa, at Sogneraadets medlemmer ikke tillige kunde være Amdsraadsmedlemmer eller omvendt. Vort Parti staa altsaa ikke alene med vor Opfattelse. Beklageligvis har man opgivet Ævred for tidligt fra anden Side og ikke forsøgt at finde en Løsning, som kunde have tilfredsstillet os alle.

Det, der imidlertid interesserer mest i Dag, er denne nye Begivenhed, at et Lovforslag, der er forkastet i et Ting, bringes frem til fornyet Forhandling. Ifølge Forretningsordenen skal et Lovforslag behandles tre Gange i et Ting, men denne Behandling bliver som sagt den fjerde, og derefter vil følge den femte og sjette. Det er en ny Æra, Rigsdagen her begynder paa. Det har i mange Aar fra anden Side været Skik at henvise til, hvad der stod i Juni-Grundloven. Efter at vi nu har faaet den nye Grundlov, ja allerede efter at Forslaget til denne var fremsat, er det blevet mindre hyppigt, thi ogsaa det fremsatte Grundlovsforslag gik jo ikke saa lidt bort

fra den eftertragtede Juni-Grundlov. Men i den meget omtalte Juni-Grundlovs § 56 findes en Bestemmelse, der siger, at naar et Lovforslag er behandlet i et af Tingene og forkastet dér, kan det ikke mere bringes frem i samme Samling i dette Ting. Denne Bestemmelse staa ikke i Grundloven af 1866. Jeg kan ikke konstatere, hvorfor denne Bestemmelse er gaaet ud, men Grunden maa maaske søges i de Betragtninger, som allerede blev gjort gældende, den Gang Bestemmelsen blev vedtaget i 1849, hvor det fra visse Sider blev hævdet, at baade denne Bestemmelse og andre Bestemmelser, der stod jævnsides med den i Grundloven af 1849, og som omfatter Maaden at behandle Lovforslag paa: at de skal behandles 3 Gange i hvert Ting, og hvorledes der videre skal forholdes med dem, var for detaillerede til at optages i en Grundlov, de hørte mere hjemme i Forretningsordenen. Det er muligt, at det er denne sidste Betragtning, der har ført til, at man har ladet denne Bestemmelse gaa ud af Grundloven af 1866. Men saa vidt jeg ved, har Bestemmelsen dog ikke des mindre været bestemmende i alle de Aar, Grundloven af 1866 har levet, der er vundet Hævd paa denne Bestemmelse, og ikke alene paa denne Bestemmelse, jeg tror endogsaa — i alt Fald erinder jeg ikke anderledes —, at man har stillet sig paa samme Maade overfor Ændringsforslag. I alt Fald har man, naar et Ændringsforslag var forkastet ved anden Behandling og Medlemmer ønskede at fremsætte det igen ved tredje Behandling, afvist det som noget man nu en Gang ikke brugte. Naar et Ændringsforslag var forkastet ved anden Behandling, var det ikke rigtigt at stille det op ved tredje Behandling.

Hvis nu dette høje Ting billiger denne nye Praksis, ligger der en vid Mark for Overraskelser i Fremtiden. Denne nye Praksis vil man kunne paaberaabe sig ikke alene med Hensyn til Ændringsforslag, men ogsaa med Hensyn til hele Lovforslag, der paa den Maade vil komme til at gennemgaa ikke alene en fjerde Behandling, men ogsaa en sjette Behandling og maaske en ny Serie af 7de—9de Behandling. Jeg tror ikke, at denne Fremgangsmaade er heldig, jeg tror, at det var bedre, om man blev ved det bestaaende, ved den Tankegang, den Aand, der har givet sig Udtryk i Juni-Grundloven, og jeg tror, man vilde bevise Rigsdagen en Tjeneste ved ikke at slaa denne Praksis fast, saaledes at der i senere Tider kan henvises til den, ogsaa i Tilfælde, hvor maaske